

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ
Кафедра промислової фармації та економіки
Українська академія наук
Громадська організація «Всеукраїнська асоціація апітерпевтів»

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
**«СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АПІТЕРАПІЇ В УКРАЇНІ»**
(25 січня 2020 року)

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХАРКІВ
2020

Редакційна колегія:

проф. Котвіцька А.А., проф. Загайко А.Л., проф. Галій Л.В.,
проф. Шпичак О.С., проф. Ярних Т.Г., доц. Криськів О.С., доц. Чан Т.М.

Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ (посвідчення № 744 від 09.12.2019 р.).

С 89 Сучасні досягнення та перспективи розвитку апітерапії в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (25 січня 2020 р., м. Харків). / за редакцією академіка УАН О. С. Шпичака. – Х. : Вид-во «Оригінал», 2020. – 221 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні досягнення та перспективи розвитку апітерапії в Україні» (25 січня 2020 року), на якій розглянуто теоретичні та практичні аспекти розвитку апітерапії та бджільництва в Україні. Висвітлені питання з технології ліків, аналізу та контролю якості лікарських засобів, фармакологічні та клінічні аспекти вивчення та впровадження нових лікарських апіпрепаратів, застосування продуктів бджільництва та їх стандартизованих субстанцій, економіко-правові, наукові, інформаційні аспекти лікарського забезпечення та фармацевтичної освіти.

Для широкого кола наукових та практичних фахівців у галузі фармації та медицини, апітерапії, бджільництва та косметології.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів статей.

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.
Матеріали подаються мовою оригіналу.*

УДК: 615.03:615.31

**ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ АПІТЕРАПІЇ:
ПОГЛЯД З ПОЗИЦІЙ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ**

Файзуллін О.В., Губченко Т.Д., Бур'ян К.О., Якущенко В.А.

*Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
farmtex-ipksf@nuph.edu.ua*

З найдавніших часів продукти бджільництва широко застосовуються при лікуванні найрізноманітніших захворювань. В терапевтичних цілях знаходять застосування бджолина отрута, прополіс, маточне молочко, бджолинне обніжжя, мед. Створено цілу низку лікарських препаратів на їх основі. Безсумнівно доведено, що комплекси біологічно активних речовин, які входять до складу апіпродуктів та лікарських препаратів, які створені на їх основі, виявляють виразну біологічну активність та мають значний потенціал терапевтичного застосування. Існує чимало публікацій на тему використання продуктів бджільництва в терапевтичних цілях, але більшість цих спостережень не виходять за межі доклінічних досліджень. Досвід практичного застосування апіпродуктів та апіпрепаратів поширюється на лікування ревматоїдного артриту, захворювань нервової системи, простудних захворювань, інфекційно-запальних захворюваннях порожнини рота, ран та опіків, втім рівень доказовості цих даних нажаль є недостатнім. Зазначене в повній мірі стосується також питань клінічної безпеки застосування апіпродуктів та апіпрепаратів при лікуванні окремих захворювань.

Доказова медицина – це підхід до медичної практики, при якому рішення про застосування профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів приймаються виходячи з наявних доказів їх ефективності та безпеки, а такі докази піддаються пошуку, порівнянню, узагальненню і широкому поширенню для використання в інтересах хворих. Такий підхід дозволяє оптимізувати процес прийняття рішень, підвищити якість надання медичної допомоги, знизити фінансові та часові витрати в діагностиці та лікуванні пацієнтів. Доказова медицина як базовий підхід була визнана лікарями, фармацевтичними компаніями, контрольно-наглядовими органами та громадськістю. Основою доказової медицини є клінічні дослідження, які служать матеріалом для систематизованого огляду, мета-аналізу і розробки на їх основі клінічних настанов.

Апітерапія, безумовно, може бути дієвим підходом при лікуванні багатьох захворювань, але необхідно враховувати, що у зв'язку з низьким рівнем доказовості даних щодо ефективності та безпечності апітерапія не може розглядатися в якості повноцінної альтернативи стандартним схемам лікування конкретних захворювань. Таким чином, реальний прогрес у сфері практичного використання апіпрепаратів в майбутньому пов'язаний з проведенням масштабних клінічних досліджень та напрацюванням доказової бази, що дозволить включати апіпрепарати до стандартів лікування конкретних нозологій.